

případy duševní nenormálnosti jsou nápadně časté. K takovým tvrzením obžalovaného však prokázané skutečnosti nikterak neopravňovaly, obžalovaný překročil tedy hranice dovolené satirické kritiky těchto skutečností, vydávaje Josefa H-a u veřejný posměch; ježto pak pravdivosti těchto závadných tvrzení nedokázal, ba důkazu pravdy v tom směru ani nenabídl, byla jeho jednáním skutková podstata druhé věty Šu 491 tr. zák. po stránce objektivní naplněna.

Avšak výtkou obžalovaného, že šlo o beztrestnou satiru, jest se obírat i po stránce subjektivní a tu dlužno uznati, že napadený rozsudek jest po této stránce s hlediska důvodu čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. vadným. Neboť skutková podstata urážky na cti podle Šu 491 tr. zák. vyžaduje po stránce subjektivní, by se pachatel urážlivého činu dopustil buď úmyslně, nebo aspoň u vědomí, že se jím dotýká cti jiné osoby. V tomto směru však rozsudek neobsahuje vůbec žádného zjištění, nezabývá se otázkou, zda obžalovaný, považuje článek za pouhou satiru, byl si toho vědom, že se jím dotýká cti Josefa H-a, a shledává-li rozsudek přes to v činu obžalovaného skutkovou podstatu přečinu podle Šu 491 tr. zák., je tím založena zmatečnost rozsudku podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.

Čís. 2139.

Zákon o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863.

Tiskopisy (§ 4 zákona, § 39 čís. 2 zák. na ochranu republiky) jsou i proklepy na psacím stroji. Místem tisku jest tu místo, kde byly psacím strojem vyhotoveny, tiskařem jest osoba, jež je zhotovila a nakladatelem, kdo soustřeďuje ve svých rukou celkový odbyt proklepů na obecnost.

Pozvánky k taneční zábavě nepoživají výhody druhého odstavce Šu 9 zákona, obsahují-li kromě údajů o tom, kdo, kdy a kde zábavu pořádá, dodatek, že přístup mají jen hosté německo-arijské.

(Rozh. ze dne 16. října 1925, Zm I 588/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečnosti stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v Chebu ze dne 14. dubna 1925, jímž byl Jindřich P. sprostěn z obžaloby pro přestupky §§ 9, 17 tiskového zákona, porušen byl zákon v ustanovení Šu 4, druhého a posledního odstavce Šu 9 a posledního odstavce Šu 17 tiskového zákona.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Chebu ze dne 14. dubna 1925 byl Jindřich P. sprostěn podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že před 26. prosincem 1924 v B. psacím strojem rozmnožil, veřejně rozdával a plakátoval návštěví tohoto obsahu: »Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei P. Einladung zu dem am 26. Julmond 1924 abends 8 Uhr im

Hotel »Zentral« stattfindenden Weihnachtskränzchen. Eintritt Kč 5— u. Steuer. Zutritt haben nur deutscharische Gäste,« aniž uvedl na tomto neperiodickém tiskopise jméno místa, kde byl tištěn, a jména (firmy) tiskaře a nakladatele, a aniž odevzdal alespoň 24 hodin před rozdáváním exemplář tiskopisu bezpečnostnímu úřadu místa, kde spis byl vydán, a že tím spáchal přestupky podle Šu 9 a Šu 17 tisk. zákona. V rozhodovacích důvodech jest uvedeno, že návštěví, psacím strojem vyhotovené a rozmnožené, není tiskopisem, že takové spisy již z důvodů technických nespádají pod ustanovení tiskového zákona a nelze na nich uvést místo, kde byly tištěny, a tiskaře, protože tisku zde vůbec není, že takové spisy nemají ani nakladatele a že sluší — i kdyby šlo o skutečné tiskopisy — pozvánky k taneční zábavě pokládati za výrobky tisku, které se vydávají pouze pro potřebu společenského života. Do tohoto rozsudku ohlásil veřejný obžalobce odvolání co do viny. Rozhoduje o tomto odvolání, nezabýval se krajský soud jako soud odvolací v Chebu otázkou, zda vyhovují rozhodovací důvody okresního soudu správnému výkladu zákona, nýbrž zamítl odvolání veřejného obžalobce rozsudkem ze dne 3. června 1925 z důvodů formálních, jejichž správnost nebo nesprávnost budiž ponechána stranou.

Názory, jimiž se řídil podle rozhodovacích důvodů svého rozsudku okresní soud v Chebu a jež nedoznaly v odvolacím rozsudku opravy, příčí se správnému výkladu Šu 4 a druhého odstavce Šu 9 tiskového zákona. Podle Šu 4 zákona vztahuje se vše, co nařízeno v tomto zákoně o tiskopisech, netoliko k věcem, tištěným lisem tiskařským, nýbrž i k výtvarům literatury a umění, rozmnoženým jakýmikoliv prostředky mechanickými nebo chemickými. Mimo známky, že jde o výtvar literatury neb umění, t. j. o věc, sprostředkující slovem, hudbou, kresbou atd. myšlenku, jejíž stělesnění není pouhou pomůckou nebo pouhým výrobkem průmyslu, živnosti neb obchodu, je tudíž podstatnou známkou věcí, podléhajících zákonným ustanovením o tiskopisech toliko, že jde při jejich zhotovení o rozmnožování podobného rázu a směru jako při rozmnožování lisem tiskařským, t. j. — ježto citovaný předpis Šu 4 má zřejmě na zřeteli, že výrobky tiskařského lisu jsou předem určeny a dle hromadné výroby stejných výtisků též i způsobilé k tomu, by cestami, jež shrnuje § 6 tisk. zákona pod pojem »rozšiřování«, vnikly rychle do širšího kruhu obecnstva — o způsob výroby, který umožňuje a směřuje k tomu, by v době podstatně kratší, než by vyžadovala výroba pouhou rukou lidskou (písmem), byly použitím prostředků mechanických nebo chemických vyrobeny stejné věci v takovém počtu, že se myšlenka, výrobkem projevovaná, stane rozšiřováním výrobků po rozumu Šu 6 zákona o tisku přístupnou širšímu obecnstvu. O takovou výrobu jde i při zhotovování spisů psacím strojem, jenž pro mechanické své zařízení umožňuje netoliko vyhotovení spisu v podstatě kratší době, než pouhým psaním rukou, nýbrž i — což jest při pouhém psaní rukou vyloučeno — současné zhotovení více stejných spisů jako proklepů. Sám zákonodárce spatřuje v psacích strojích rozmnožovací přístroje takového rázu, že jest je s hledištěm shora vytčeného postavit na roveň tiskařskému lisu. Jinak nebyl by se viděl nucen vyjmouti psací stroje z ustanovení, že jest třeba zvláštního úředního povolení ku chování tiskařských lisů a jiných pří-

strojů, sloužících k rozmnožování spisů, vyobrazení a skladeb hudebních (§ 2 zákona ze dne 7. června 1912, čís. 118 ř. zák.). Proto byla věcmi, podléhajícími zákonným ustanovením o tiskopisech, i návěští, o která v této věci jde. Neboť sprostředkovala slovy projev určitých myšlenek obecenstvu, aniž šlo o pouhou pomůcku neb o pouhý výrobek sloužící průmyslu, obchodu nebo živnosti, takže šlo o produkt literatury v nejširším smyslu slova, jak jej má na zřeteli zákon — jenž byl rozmnožen mechanickou cestou (proklepy psacího stroje) v takovém množství, že mohly býti, pokud se týče (výroba se stala též k tomu účelu), by byly myšlenky jimi projevené a sprostředkované rozšiřováním jich uvedeny ve známost většího počtu osob předem individuálně neurčených. Jaké to jsou technické důvody, pro něž výrobky psacího stroje nespádají pod ustanovení tiskového zákona, rozsudek okresního soudu neuvádí a není vidno, co by bránilo předpokladu, že určitá myšlenka, t. j. výtvar literatury neb umění může proklepy psacího stroje určenými pro rozšiřování dojiti rozmnožení a rozšíření alespoň přibližně tak rychlého a rozsáhlého, jakého dochází myšlenka výtisky tiskařského lisu. Místem tisku jest u takových proklepů místo, kde byly psacím strojem vyhotoveny, tiskařem jest osoba, jež je zhotovila, a nakladatelem jest, kdo soustřeďuje ve svých rukou celkový odbyt proklepů na obecenstvo.

Od závazku, že jest na každém tiskopise uvéstí jméno místa, kde byl tištěn, a jména (firmy) tiskaře a nakladatele, jsou podle druhého odstavce §u 9 zákona o tisku osvobozeny jen takové výrobky tisku, jež jsou určeny výlučně k tomu, by sloužily potřebám živnosti a obchodu nebo potřebám domácího a společenského života. Z obsahu návěští, o něž jde, sloužily potřebám společenského života ovšem údaje o tom, kdo taneční zábavu uspořádá, kde a kdy se zábava koná a jaké jest vstupné. Avšak návěští neobmezila se na tyto údaje, nýbrž obsahovala další větu, že přístup mají jen hosté německo-arijské. Tato věta nemá ničeho společného s potřebami společenského a domácího života nebo s potřebami obchodu a živností. Jest naopak výronem národní a rasové nesnášenlivosti řádnému životu domácímu, společenskému, obchodnímu a živnostenskému cizí, dávajíc projev myšlenky rázu politického, namířené proti příslušníkům určité národnosti a určité rasy. Pro tento dodatek nemohou návěští požívatí výhody druhého odstavce §u 9 zákona o tisku, takže bylo vyhověti při úpravě jejich obsahu příkazu prvního odstavce §u 9 a před jejich výpravou (rozdáváním nebo rozesíláním) příkazu prvního odstavce §u 17 zákona o tisku. Neshledal-li okresní soud přes to ani skutkové podstaty přestupku podle posledního odstavce §u 9 tisk. zákona — v tom, že obžalovaný Jindřich P., který dle vlastního doznání návěští na psacím stroji zhotovil a byl proto jich tiskařem po rozumu zákona, neuvedl na nich místa výroby (tisku), a jmen zhotovitele (tiskaře), a osoby, jež zařídila jich odbyt na obecenstvo (nakladatele) — ani skutkové podstaty přestupku podle posledního odstavce §u 17 tiskového zákona v tom, že obžalovaný Jindřich P., ač byl tiskařem, exemplář návěští bezpečnostnímu úřadu vůbec nepředložil, porušil tím zákon v uvedených ustanoveních, řídiv se — jak dovozeno — nesprávným výkladem jednak ustanovení §u 4, jednak ustanovení druhého odstavce §u 9 tiskového zákona.